

Exegetis Historiae

erat Hebræorum Deum colentium Respublica: similis persona infidelis *Sisara*, sive *Iabini*, quibus turpis neutiquam erat servanda pax, aut reverenda amicitia. Ex prætato fœdere *Iabini* Chananæorum potentissimi Regis cum religiosa persona Haber Cinæi, aut cum familia ejus tota, licet elicere Haber Cinæi, Iahelis ejus uxor, & totius ejus domus excellentiam, religiosamque virtutem: nam etsi Haber privata esset Cinæorum persona, & domus ejus sola juxta Cades Hebræorum; nihilominus vel barbarus & Gentilis Jabinus sibi ipsum foederatum fuisse permisit, & totam ejus domum pacificè respiciebat. Quod de Amorrhæis respectu Abrahami sic adnotabat Hieronymus ab Oleastro ad caput 14. Geneseos, annot. ad mores, dicens: *Vides hinc quā potentes sint justi, etiam peregrini & advenæ, quod opus fuerit hunc Amorrhæum cum eo (scilicet Abrahamo) fœdus inire, etiam si eo potentior esset.* Evitata Israëlis turbarum carybdi, transfuga Chananæus *Sisara* incidit in scyllam, quum excitando puluerem, & viam juxta tentorium Iahelis carpens, ab ipsa heroïde dignoscitur (& si non ex persona, saltem ex fama evulgante *Sisaram* de genere Giganteo hominem fuisse,) populi Dei inimicus. Idcirco prudens & sagax femina è tabernaculo egresa, obvia *Sisara*, benignè sequentia profert, vers. 18. exarata: *Intra ad me, domine mihi: intra, ne timeas hostes illos tuos, à quorum fugis conspectu: nullus ex eis hinc moratur.* Qui cùm feminam juxta suam mentem non horreret, alias ipsam sibi pacificam suppicatus, ingressus tabernaculum ejus, & opertus ab ea pallio (operimento scilicet suo villoso, quale esse solet pellis martis, Tyria endromis, aut Zibola pilosum corium apud nos, ad fovendum post cursum calorem) dixit ad eam: *Da mihi, obsecro, paululum aqua, quia sitio valde. Quae operuit utrem laetis, & dedit ei bibere, & operuit illum.* Ad in tuto animum *Sisara* collocandum, ne insidias ullas intrò latèrē putaret, nimis urbana *Iabel*, simulque honesta, fraude industriosa illi obtulit suo in tabernaculo requiem. Petenti duciaquam, non nisi laetis femina utriculū subministrat; quia tam apud Hebræos, quā apud eorum socios, usitatum erat pro potu lac præstare, *Isaia 58 & Ezech. 25.* immò quia *Iabel* femina Cinæa erat, vino non utens, ex capite 35. *Ieremia*, non nisi aquam, & lac habebat ad manum: & in lato amploque phialæ vase candidum potum offert. Bibit *Sisara*, & ingurgitatione gravatus indulget somno; nam lac immoderatè ebibitum soporem provocatione: unde sticulosis benè habentibus lac conceditur pro capiendo somno, licet biliosis febricitantibus Medici denegent cum Hippocrate *aphor. 64. sect. 5.* & *Gale-*

*Isaia c. 55.
Ezech. 25.
Ierom. 35.*

*Hippocrat.
Galenus.*

*A vers. 21.
usque ad
finem cap.*

*LXX.
Jahel non
peccavist
Sisaram or-
cidendo.*

*Judicum
c. 5.*

*sive
Iabel*, quem ad manum habebat, in silentio soporatum adorsa *Sisaram*, clavum positum supra ejusdem tempora capitis (quæ tempora à nobis Hispanè nuncupantur *Sienes*, quæ appellantur *tempora*, quia per earum rugas partium, anni & tempora nostra faciliter pernotescunt,) percussit, *Sisara* caput terebrans, & usque ad terram confodiens. Utique incaute *Sisara* dormiens miser soporem suum lethalem morti consocians, agens animam in puncto ruit inter *Iabelis* pedes, & ibi mortis anxietate devolutus & palpitans expiravit: quod expressè hinc declarant Interpretes LXX. *Debora* simul celebrat & canit *Judicum* 5. suo in cantico, vers. 27. Credimus non peccasse *Iahel* in occidente *Sisara* infestissimi Dei populi perduellis; nam cùm homicidium sit injusta hominis occiso, æquumque sit Tyrannum bello in justo perimere, dum ipsius nece dedecus communè regni amputatur; liquet inculpabiliter Tyrannicidam *Iahel* suum tragicum perfecisse facinus, alias in eo haud fuisset in hymno per *Deboram* celebrata, sic *Judicum* 5. vers. 24. dicentem: *Benedicta inter mulieres Ja- hel uxor Haber Cinai, & benedicatur in tabernaculo suo.* Jacebat juxta sacræ feminæ plantulas emortuus *Gigas*, ferocitatisque monstrum, quum *Barac*, trucidatis Chananæorum turmis, falcatisque *Jabini* curribus dissipatis, fugientem insequebatur *Sisaram*, & *Iahelis* offendebat tentorium. Virgo igitur sacra obvia facta Hebræorum duci, sic *hilaris*, sicut *victrix*, exanimem inimicum, terræque adhærentem, & clavum defixum

Debboræ & Jahelis.

defixum solo illi *Sisaram* ostendit, inquiens: *Veni, & ostendam tibi virum quem queris.* Qui cùm intrasset ad eam, vidi *Sisaram* jacentem mortuum, & clavum infixum in tempore ejus. En igitur, juxta *Debora* prophetam capite 4. vers. 9. totius fuit victoriæ auctor femina, & quod tot Baraciani & Israël fortis non valuerunt, ipsa sola *Iabel* intra sui tabernaculi vela consequuta est, magnâ in æternum gloriâ permansurâ. Finità jam *Sisaram* tragœdiâ, ab eo die quo fuit hæc decantata per *Debboram*, Baracum & *Jahel* victoria, Dominus regem humiliavit *Jabinum*, & ejusdem imperium, ita ut non modò Chananæi Israëlis insequi non auderent, verum etiam imbellis Israëlis nomen formidantes ad ejus expavescerent auditionem. Adauita igitur Hebræorum fortuna pari gradu eos in potestate firmabat & exollebat, sicut illos multiplicabat numero, & vires augebat, donec post *Iabini* exterminatum, ac ex toto victimum occiderunt, duce quoque *Baraco*. Pete dicta suprà num. 4. ad finem, cum Historie Scholastice Authore. Enimvero cùm proprium triumphantum in Domino sit, ipsi Deo auxiliatori persolvere laudes, & gratias agere pro trophæis, cecinerunt *Debora* & *Barac* canticum, ipso afflante divino Pneumate, *Debora* præcincta, & epinicum dictante: in quo ductrix & dux sese invitantes ad invicem, ad felicis rememorationem eventus Deo grates persolvunt, repetitis *Iabelis* præconiis & elogiis, ut totum caput *Iudicum* 5. recenset, quod omittimus, ut potè continens ea, quæ in 4. capite jam fuere relata.

PRÆLOQUIUM AD MARIANUM TRACTATUM.

G Ollaudatur Sanctissimam Dei Matrem *Mariam* (cum Basilio Seleuciensi loquor orat. 39.) plurimam laudum materiam invenit: ego tamen meam imbecillitatem rerum magnitudini imparem perspectam habens, diu animo perculsus facere sustinebam, negotium id esse arbitratus hominum petitiissimorum, quorum de *Maria* Deipara selectissima & ampla passim conscripta reperies volumina: quid quod me balbutientem & ignarum horrens teneat & circumstet timor, Dei Matri laudes offerre cupientem, ne quid forte à veritate aberrem, néve per imprudentiam, dum *Mariam* verbis laudare me autumo, aliquid ejus minus congruum proferam dignitati, Ildephonso dicente sermone 2. de Assump. Mariæ, §. Hic igitur, hæc: *Maria nullis in terris potest laudibus venerari.* Ergo cœlestium Cherubinorum plausibus, non humanis vocibus aut lineolis *Maria* celebrati dignè aliquantulum poterit? Certè; nam ut optimè S. Germanus Archiepiscopus Constantinopolitanus orat. 2. in Præsentationem Beatisissimæ Dei Matri, §. Hodie, adnotat: *In Mariam si quis innumera dicat elogia, nunquam sequetur scopum, tantum abest ut illum attingat, & propositum in ea laudanda asequatur, cùm illa superet omnem disertam linguam, & omnem mentis aciem prætergrediatur. Etenim ejus magnalia vastissimum pelagus fecit gutta illa cœlestis, quæ ab ipsa manavit.* Hinc fit, ut laudationum ausæ, quas porrigit nostra Virgo, conjici mente nequeant; quin & prætentare elogia scribere de *Maria*, id sit quod in vastissimum guttulam mare mittere, vel arenæ granulum velle in Olympum injicere. Verum quia laus Mariæ (Franconii Abbatis Affliginiensis lib. 7. de gratia Dei, verbis utor,) fons est indeficiens, qui quanto longius extenditur, tanto amplius impletur; & quanto amplius impletur, tanto latius dilatatur: idcirco cùm in hauriendo, ut ait Germanus suprà datus, non exhauriatur, immò quo R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

D. Basil.
Seleuc.

D. Ilde-
phon.

S. German.

Franco-
Abb.

S. German.

ó plus

Præloquium.

plus hauritur, eo majorem centies aut millies aquarum copiam effundit; ideo fieri non potest, ut desinant qui hauriunt; siquidem dum hauriunt, aquæ mysteriorum redundant.

Nonne hujus Mariani limpidissimi fontis exundant lymphæ ad encomia Virginis duobus in *Debbore & Iahelis mysticis fonticellis?* Si enim *Debbora* nomen exponitur *Aqua ingens*, ex numero 1. Exegetis; & *Iahel* Ascendens interpretatur: *Maria* profectò ascendens gratiarum fons, in illarum crystallina stagna defluens mirificè demonstratur. *Debboram* Deiparæ Virginis hieroglyphicon prædicabat Richardus Laurentinus lib. 4. de laudibus B. Mariae, columna 286. hisce verbis: *Maria est Debbora à sapientia, unde et prophetes erat, et populum judicabat: sed Maria sapientior, quæ adificata est in domum sapientiae, Proverbiorum 9.* Si enim in sapientia sua *Debbora* populum Israëliticum direxit in acies, castraque dispositus sic, ut novo præliandi genere cunctos suæ gentis debellaret hostes: sic in omni suo conflictu *Maria* novo apparatu bellorum Christianorum protegens cuneos, tartareas phalanges relegat atque dissipat, & nostros tam corporeos, quam spirituales perduelles exterminans atque relegans, tantum nobis adest propitia, quantum appetet terribilis & formidabilis illis. Nec minus in *Iahel* depictam Deiparam agnovit Ambrosius Eremita, cognomento *Gentilis*, qui sermone de Annuntiatione Virginis Sacratissimæ, ipsam alloquitur ita: *Tu Maria animosa illa Virago Iahel, que pulcherrimum ausa facinus, allophylum ducem communem hostem clavo confixisti.* Igitur meritò quæ hebes ingenio, quæ speculatio cæcus, ad rimanda Mariæ elogia non unum, sed duo specula deligo in *Debbora & Iahel* pro objectis, ut eximias *Mariae* laudes in ejus meritorum pelago prælucentes, duplici Heroïdum conspicilio scrutari valeam. Scio illud *Andreas Creensis orat. 1. de dormitione Marie*, quippè quod *Solius Dei sit pro dignitate laudare Mariam.* Sed nec me latet promissum ab ipsa præmium eam elucidantibus ex hominibus, utpote quæ sic humiliis Domina cuique ostenditur laboranti, ut in suarum laudum annuntiatione se gaudium percipere profiteatur. Imperito enim & rudi Monacho (qualis, et si indignior, ego) Deiparam laudibus panegyricis extollenti, ipsam Dei Matrem dixisse legimus: *Gaudium mihi annuntiaſti, gaudium tibi eveniet; ex D. Petro Damiano opusc. 34. cap. 4.* Ergo in elogiis recensendis Mariæ, quisquis ejus laudator extiterit, expectabit lucrum à Mariæ Filio sibi dicente: *Serve intra in gaudium Domina tuae.*

Richard.
Laur.

Ambroſ.
Erem.

Andreas
Creſt.
Ecclesi. 24.
vcl. 31.

Petrus Da-
mian.

SERIES ILLUSTRATIONUM PANEGYRICARVM,

Quæ in hoc Tractatu continentur.

PARS PRIMA,

Quæ est de *Debbora*.

ILLUSTRI. OMNIS *Debbora*
etymologiæ va-
riæ Deiparæ Vir-
ginis adaptantur

- encomiis. pag. 1
II. Quotquot *Debbora* decorantur no-
mine feminæ, *Mariam* Deiparam omi-
ne faustissimo præfigurant. 18
III. *Maria* quia ante sæcula fuit Mater
Dei præelecta consilio, ideo à sæculis
humanæ salutis fuit inaugurata causa
mediata. 24
IV. *Maria* Prophetarum Prophetissa, in-
ter vates & prophetides excellentior
claruit, quam ex cæteris nullus exæ-
quare valuit. 34
V. Irradiantis supremæ lampadis Sponsa
Dei *Maria*, lux est, lumen est; quin-
immò & ipsa lampas atque lucerna il-
luminans homines & Orbum. 47
VI. Angelorum Reginæ, supernorum
que civium Dominæ Mariæ aliquod
judicium dedisse videtur Dei Filius.
57
VII. *Maria* sic propriè ut pulchra viret
palma, quod ab ea *Cruix* palmæ sibi no-
men vendicet, ut duplici Dei Filius
redimitus palmâ (qui etiam Virginis
palma extitit ad victoriam) singulari-
ter unà cum Matre coronetur ob trium-
phum. 68
VIII. Inter Deum, & homines *Maria*
medium piissimè sibi vendicat locum:
sisti infra cœlum cupid, quæ supra ter-
ram æthera tenet, ut cominus subve-
niat terricolis ocyor. 78
IX. *Maria* ad conflictum pro dæmo-
nibus. R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

ne debellando Dei Filium vocavit,
& traxit è cœlis; qui non nisi *Maria*
comitante decrevit suscipere pro victo-
ria bellum, in terramque descendere.

X. *Maria* unà cum Sponso *Josepho* co-
mite in montana pergit, sacra consen-
dit in loca, ut iste cum conjugé Vir-
gine æquales semper insurgat in lau-
des. 96

XI. Nostra Bellona divina *Maria* est, cu-
jus patrocinio & ducatu spiritales, tem-
poralesque victorias summa cum felici-
tate nanciscimur. 116

XII. *Maria* in terra siccitate, corporum
que & animarum infirmitate exorata,
tanquam fecundissima nubes pluvias
& imbræ ad salutem copiose depluit,
præstans ut fons, putensque fluentia dul-
cia; quos dum pro nostris piaculis nos
inundare cognoscit, ipsa detinet, & ve-
luti Aquilonaria aura exsiccat, cum
perflat. 135

XIII. *Maria* illibata conceptio absque
originali piaculo, in *Debbora* surgente
præclarissimè innuitur. 155

XIV. Mater Dei *Maria* non modò ele-
ctorum in terris, sed & Angelorum ac
Beatorum *Matri* stemmate congloria-
tur in cœlis. Quid si etiam profundorum
parens, & hostica mater Averni? 185

XV. Trinitatis parelia, & Solisæqua Ma-
ria illius index extat, atque prænun-
tia; ibi enim Triadis gloriösus inno-
tescit mysterium, ubi Deiparæ vel le-
vis splendescit imago. 198